

VÝPOČET MOMENTŮ OBDÉLNÍKOVÝCH DESEK PO OBVODĚ NEPODDAJNĚ PODEPŘENÝCH ROVNOMĚRNĚ ZATÍŽENÝCH

a) UŽITÍM TABULEK sestavených podle TEORIE PRUŽNOSTI

Podmínky pro použití

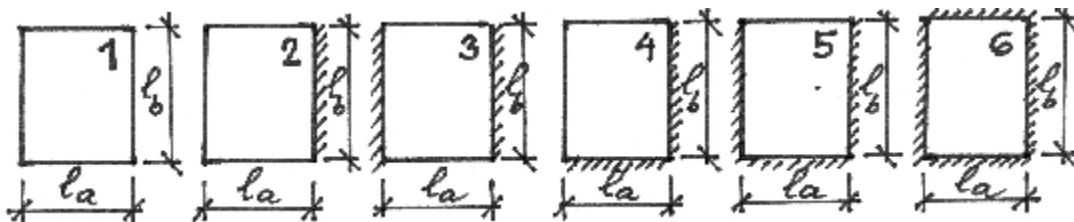
- konstantní tloušťka desky téměř v celém rozsahu řešené konstrukce (i u spojitých desek)
- nepoddajné podepření stěnami nebo tuhými průvlaky po celém obvodě
- je zabráněno zvedání rohů desek (monolitické spojení se sousedními poli spojitě desky a v krajních polích upnutí do trámu, věnce na zdivu nebo přitížení zdivem vyššího podlaží, v rozích nejsou prostupy větších rozměrů) – v tabulkách zahrnut vliv kroutících momentů
- kolmá rozpětí všech polí jsou v poměru 1:1 až 1:2 (prakticky cca do 2:3)
- u spojitých desek se významně neliší zatížení a rozpětí jednotlivých polí (rozpětí následných polí se neliší více než o 20% většího z nich)

Okrajové podmínky $\Rightarrow$ určení **typu desky** (možné jsou kloubové nebo vetknuté okraje jednotlivých polí desky, podle toho typ1 až 6 dle tabulek)

- Vetknutí lze uvažovat pro případy:
  - monolitické spojení s tuhou ŽB stěnou (upnutí do okrajového průvlaku jen u velmi mohutných prvků obou průřezových rozměrů $\geq$ cca 1/6 rozpětí)
  - spojitý okraj v případě přibližně stejných rozpětí i zatížení sousedních polí
  - kraj navazující na konzolu, pokud momentové účinky konzolové části jsou přibližně stejné jako moment ve vetknutí přilehlého pole
- Kloubový okraj se uvažuje v ostatních případech (uložení na zdivo, do okrajového trámu, spojitost s přilehlou konzolovou deskou s menším momentovým účinkem) – k účinku ohybových momentů, vznikajících k okrajovým podporám vlivem částečného upnutí, je třeba přihlídnout při vyztužování – účinek přilehlé konzoly lze uvážit přibližným vyrovnáním momentů v sousedním poli

Postup výpočtu pro jednotlivé desky

- Podle okrajových podmínek určení typu i (kde $i=1$ až 6 – viz obr 1)

Obr.1 Typy desek podle okrajových podmínek
(šrafovaní = vetknutí, ostatní = kloubové uložení)

- Určení poměru rozpětí a ($a = l_b / l_a$; pozor nezaměnit rozpětí l_a , l_b – u typu 2 a 3 je l_b rovnoběžné s vetknutými okraji, u typu 5 je l_a rovnoběžné s kloubovým okrajem)

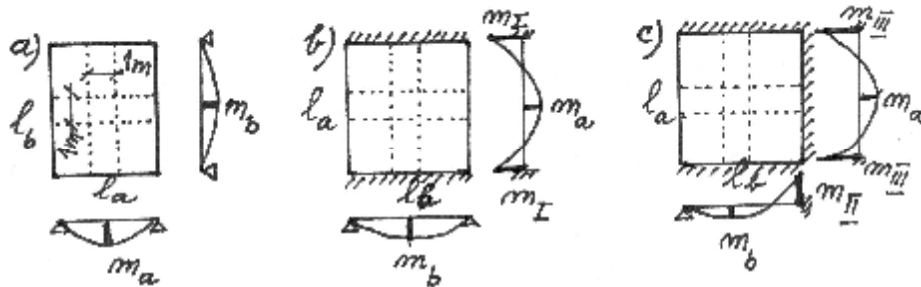
- Momenty v polích (kladné mezipodorové momenty)

Určují se max. ohybové momenty (ve středním pruhu desky šířky 1m – viz obr.2):

- pro návrh výztuže ve směru rozpětí l_a : $m_a = (1/a_i) \cdot (g_d + q_d) \cdot l_a^2$,
- pro návrh výztuže ve směru rozpětí l_b : $m_b = (1/b_i) \cdot (g_d + q_d) \cdot l_b^2$,

kde $(g_d + q_d)$ je návrhová hodnota rovnoměrného zatížení desky,

a_i, b_i jsou součinitele odečtené z tabulky pro typ desky i a poměr rozpětí $a = l_b / l_a$

Obr.2 Ohybové momenty na jednotlivých deskách

- Momenty ve vetknutí

Počítají se na nosníku - středním pruhu desky šířky 1m (viz obr.2) s uvažováním zatížení působícího v příslušného směru!!! (ve směru l_a nebo l_b – rozdělení zatížení do směru pomocí součinitele c dle tabulky)

Pokud je nosník vetknutý po obou stranách (např. dle obr. 2b, 2c):

$$m_I = (1/12) \cdot (g_d + q_d)_a \cdot l_a^2,$$

$$m_{III} = (1/12) \cdot (g_d + q_d)_a \cdot l_a^2$$

Pokud je vetknutí jen po jedné straně nosníku (např. dle obr. 2c):

$$m_{II} = (1/8) \cdot (g_d + q_d)_b \cdot l_b^2,$$

kde $(g_d + q_d)_a = c_i \cdot (g_d + q_d)$ je zatížení ve směru l_a příslušné desky typu i ,

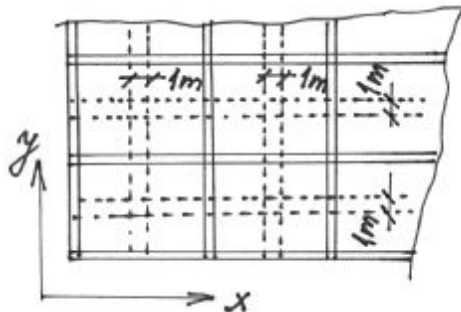
$(g_d + q_d)_b = (1 - c_i) \cdot (g_d + q_d)$ je zatížení ve směru l_b příslušné desky typu i ,

c_i je součinitel odečtený z tabulky pro typ desky i a poměr rozpětí $a = l_b / l_a$.

Postup výpočtu pro spojitě desky (konstrukce splňuje podmínky viz str.1)

- pro jednotlivá pole spojitě desky určení typu i (kde $i = 1$ až 6 – viz obr 1), spojitost uvažujeme jako vetknutí
- zavedení globálních os x a y k výpočtu ohybových momentů pro návrh výztuže ve směrech x a y v pruzích šířky 1m ve středních částech desky (viz obr.3)
- určení poměru rozpětí a pro jednotlivá pole ($a = l_b / l_a$; nezaměnit rozpětí l_a , l_b u desek typu 2,3 a 5 - viz str.1)

POZOR: v určitých případech může být směr x ve směru rozpětí l_a (dle tabulek) a y ve směru rozpětí l_b , v určitých případech obráceně – důležité pro správné určení součinitelů a_i , b_i , c_i !

Obr.3 Spojitá deska

- Momenty v polích (kladné mezipodporové momenty)

- Pro konstantní zatížení na všech deskách (jen stálé, event. zanedbatelný podíl užitého zatížení) je výpočet analogický postupu pro jednotlivé desky
- Výpočet s uvažováním vlivu střídavého užitého zatížení - přibližný postup:
  - pro stanovení max.mezipodporového momentu se pro příslušné pole desky typu i (zařídění typu i obr.1) uvažuje zatížení $(g_d + 0,5q_d)$ a zbylé zatížení $0,5q_d$ se uvažuje na desce typu j (v okrajových podmínkách zrušeno vetknutí na

okrajích spojitých se sousedními poli desky a uvažují se kloubové okraje) – pozn.: pro desky, kde je při původním zatřídění typu i vetknutí okrajů pouze vlivem spojitosti, je $j = 1$

- výpočet ohybových momentů pro návrh výztuže ve směrech l_a, l_b dle tabulek)

$$m_a = (1/a_i) \cdot (g_d + 0,5q_d) \cdot l_a^2 + (1/a_j) \cdot 0,5q_d \cdot l_a^2$$

$$m_b = (1/b_i) \cdot (g_d + 0,5q_d) \cdot l_b^2 + (1/b_j) \cdot 0,5q_d \cdot l_b^2,$$

kde g_d, q_d jsou návrh.hodnoty rovnoměrného stálého a užitého zatížení desky,

a_i, b_i součinitele z tabulky pro desku typu i a poměr rozpětí $a = l_b / l_a$,

a_j, b_j součinitele z tabulky pro desku typu j (na hranách spojitosti se sousedními poli desky kloubové uložení) a poměr rozpětí a ,

- Podporové momenty

Při výpočtu podporového momentu na styku dvou polí desky se uvažuje aritmetický průměr zatížení příslušného směru v obou polích a aritmetický průměr jejich rozpětí. Při rozdělení zatížení do směrů pozor na správné uvažování orientace os!

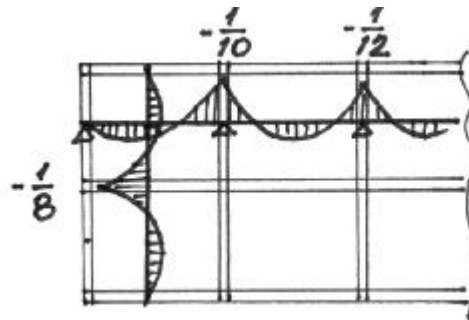
Např. moment $m_{x,I}$ pro návrh výztuže ve směru osy x v podpoře I na styku pole D a pole E

$$m_{x,I} = \frac{1}{n} \cdot \frac{(g_d + q_d)_{x,D} + (g_d + q_d)_{x,E}}{2} \cdot \left(\frac{l_{x,D} + l_{x,E}}{2} \right)^2$$

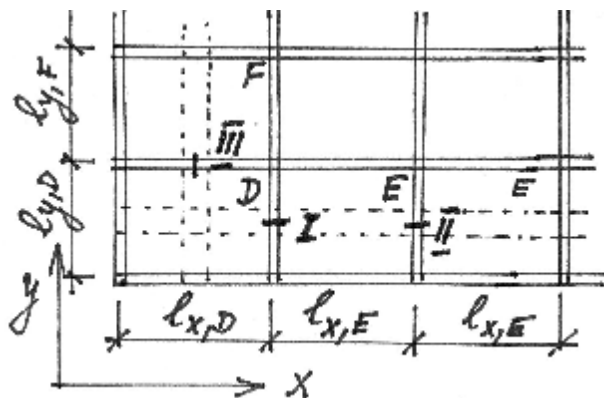
Kde $n = 8, 10$ nebo 12 podle umístění podpory (viz obr.4),

$(g_d + q_d)_{x,D}$ a $(g_d + q_d)_{x,E}$ jsou návrhové hodnoty zatížení ve směru x na desce D a E stanovené jako $c_i \cdot (g_d + q_d)$ pokud je pro příslušné pole desky osa x ve směru l_a (dle pravidel tabulek a pak platí $l_x = l_a$), resp. jako $(1 - c_i) \cdot (g_d + q_d)$, pokud osa x je ve směru l_b (a platí tedy $l_x = l_b$)

$l_{x,D}$ a $l_{x,E}$ jsou rozpětí polí D a E ve směru x

Obr.4 Podporové momenty

Obr.5 Příklad spojitě desky

Pro příklad na obr.5, kde deska D je dle tabulek typu 4 ($i = 4$) a desky E i F typu 5 platí:

$$m_{x,I} = -\frac{1}{10} \cdot \frac{(g_d + q_d)_{x,D} + (g_d + q_d)_{x,E}}{2} \cdot \left(\frac{l_{x,D} + l_{x,E}}{2} \right)^2$$

$$m_{x,II} = -\frac{1}{12} \cdot (g_d + q_d)_{x,E} \cdot l_{x,E}^2$$

$$m_{y,III} = -\frac{1}{10} \cdot \frac{(g_d + q_d)_{y,D} + (g_d + q_d)_{y,F}}{2} \cdot \left(\frac{l_{y,D} + l_{y,F}}{2} \right)^2$$

$$(g_d + q_d)_{xD} = c_{4D} \cdot (g_d + q_d), \quad (g_d + q_d)_{xE} = c_{5E} \cdot (g_d + q_d),$$

$$(g_d + q_d)_{yD} = (1 - c_4) \cdot (g_d + q_d), \quad (g_d + q_d)_{yE} = c_5 \cdot (g_d + q_d),$$

kde c_{4D} odečteme z tabulky pro desku typu 4 a poměr rozpětí $a = l_{yD} / l_{xD}$

c_{5E} odečteme z tabulky pro desku typu 5 a poměr rozpětí $a = l_{yE} / l_{xE}$

c_{5F} odečteme z tabulky pro desku typu 5 a poměr rozpětí $a = l_{xF} / l_{yF}$

b) UŽITÍM TABULEK sestavených podle TEORIE PLASTICITY

Podmínky pro použití

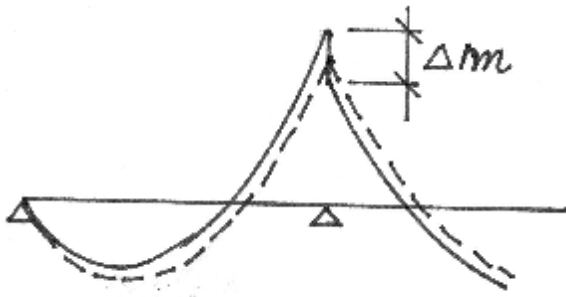
- stejné podmínky jako pro tabulky podle pružnosti (viz str.1)
- dostatečná rotační kapacita oblastí, kde na mezi únosnosti dochází k vytvoření plastických kloubů – zaručeno podmínkou omezení výšky tlačené oblasti v MSÚ: $x/d \leq 0,25$

Okrajové podmínky - vetknutí nebo kloubové uložení (zásady jako při užití tabulek dle pružnosti – viz str.1) $\Rightarrow$ určení **typu desky** pro stanovení součinitelů z tabulek (tab. 1 až 9)

Výpočet momentů

- z tabulek se odečtou součinitele b pro typ desky, poměr rozpětí l_y / l_x (l_x je kratší rozpětí) a vyšetřované průřezy. Součinitele b i v tabulkách vyznačené momenty mají indexy x nebo y a e nebo m . Indexy x, y označují směr navrhované výztuže (pozor v obrázcích je šipkami vyznačena normála momentů, index momentu odpovídá směru výztuže a vyznačeným rozpětím) a indexy e, m umístění (e – podporový moment, m – moment v poli). Hodnoty součinitelů b_{ye} a b_{ym} jsou stejné u daného typu desky pro všechny hodnoty poměru rozpětí l_y / l_x . Hodnoty součinitelů b_{xe} , b_{xm} se pro mezilehlé hodnoty l_y / l_x stanoví lineární interpolací.
- hodnoty momentů pro jednotlivé desky i jednotlivá pole spojitě desky se vypočtou za vztahů:

$$m_{xe} = b_{xe} \cdot m_0, \quad m_{xm} = b_{xm} \cdot m_0, \quad m_{ye} = b_{ye} \cdot m_0, \quad m_{ym} = b_{ym} \cdot m_0,$$
kde $m_0 = (g_d + q_d) \cdot l_x^2 \dots$ (l_x je kratší rozpětí).
- U spojitých desk se vyrovnají nestejně podporové momenty (podle tuhostí přilehlých desk) – viz příklad na obr.6

Obr.6 Vyrovnání momentů (plnou čarou momenty stanovené z tabulek pro jednotlivé desky, čárkovaně po vyrovnání)